

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Francya. — Włochy.
— Niemce. — Prusy. — Dania. — Grecya. — Królestwo Polskie.
— Turcya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Czerniowce, 8. marca. Wyrokiem sądu wojennego skazani zostali:

1) Kost Młotzko, włościanin, rodem z Schipst, dominium Radautz w księstwie Bukowiny, 34 lat mający, rel. grecko-nieunickiej, żonaty, ojciec czworga dzieci;

2) Prokop Mariuczak, syn właściciela gruntu, rodem z Mileschoutz, dom. Radautz w księstwie Bukowiny, 19 lat mający, rel. grecko-nieunickiej, bezżenny;

3) Urfu Holunga, włościanin, rodem z Wolaki, dominium Kuczurmara w księstwie Bukowiny, 56 lat mający, rel. grecko-nieunickiej, żonaty, ojciec 7 dzieci, wszyscy trzej za zatajenie broni, ze względu na łagodzące okoliczności, a mianowicie pierwszy i drugi na dwutygodniowy, a trzeci na trzytygodniowy areszt w sztokhauzie w kajdanach, nakoniec

4) Adolf Schmiedt, czeladnik szewski, rodem z Poznania w królestwie Prus, 36 lat mający, rel. kat., bezżenny, za przekroczenie przepisów paszportowych, skazany został jako podejrzané indywiduum pod względem politycznym na trzytygodniowy areszt w sztokhauzie w kajdanach. Wyroki te potwierdzone w wyższej instancji, zostały dnia dzisiejszego ogłoszone i wykonane.

Z c. k. wojskowej komisji śledczej sekcji 4.

Sprawy krajowe.

(Ogłoszenie c. k. cywilnego i wojskowego gubernatora Węgier FZM. barona Haynau.)

Peszt, 10. marca. Dzisiaj wyszło tu następujące ogłoszenie: Przekonawszy się w ogólności z obecnie w kraju panującego usposobienia, iż większa część tutejszo krajowej ludności popchnięta została tylko przez teroryzm byłego rządu rewolucyjnego do bezprawia, i obrała ten zgubny kierunek, dla pokonania którego musiano ostateczne pochwyć środki, rad widzę się teraz spowodowany do złożenia dowodu, jako chętnie korzystam z każdej sposobności złączenia ile możności tych środków, które w skutek zaszytych rewolucyjnych wypadków stały się były konieczne.

Postanawiam przeto niniejszem, że gwardye te narodowe, które do dnia 5. stycznia 1849 walczyły, to jest do czasu owego, kiedy c. k. armia pod wodzą feldmarszałka księcia Windischgrätz wkroczyła do Budy — wolne mają być zupełnie od asenterunku nakazanego rozporządzeniem do wojskowych komend dystryktowych. — Wszakże względów tych nie przyznaje się tym gwardyom narodowym, które wymaszerowały z insurgentami już po dniu 5. stycznia 1849, i przyjęły u nich służbę przeciwko austryackiej i rosyjskiej armii; bowiem od tego dnia, kiedy wydane proklamacye do różnych miejsc zostały z łatwością porozsełane, nie było nikomu już tajno, że c. k. armia przybyła dla pokonania stronnictwa rewolucyjnego i przywrócenia rządów prawowitych JM. Cesarza i Króla. Gwardye te więc podniosły z zupełną świadomością zachodzących okoliczności broń przeciw c. k. armii i prawowitemu monarsze swemu, i popierały sprawę stronnictwa rewolucyjnego; przeciw tym ma powyższe rozporządzenie przyjść do wykonania i nadal.

Wyłączeni od względów powyższych są i ci bez różnicy, którzy zaciągnęli się do gerylasów, i postąpiono ma być z nimi tak jak z honwedami.

Główna kwatera Peszt, 10. marca 1850.

C. k. cywilny i wojskowy gubernator w Węgrzech Haynau, FZM.

(Obwieszczenie.)

Peszt, 12. marca. Dzisiaj wyszło tu następujące ogłoszenie: Rada ministeryalna uchwaliła, ażeby wszystkie te gminy i familie żydowskie, które według dowodów prawnych nie miały ani bezpo-

średniego, ani pośredniego udziału w rewolucyi, zostały uwolnione od kontrybucyi wojennej, ażeby im zwrócono te kwoty, z których się już uiszczyły.

(Sprawa marynarki austryackiej.)

Tryest, 9. marca. Prace około marynarki w Wenecyi, gdzie kierownictwo wszystkich spraw marynarskich poruczono energicznemu kapitanowi okrętu panu Gyuito, postępują coraz spieszniej. Nowa instytucya doskonała, tak zwana flotylla Lagunów, która statki sweje obsadza infanterya lądowa, zabezpiecza załadze transport na wodzie, który dotychczas zawsze od prywatnych lub najętych bark zależał. Podobne urządzenie byłoby w marcu 1848 zapobiegło wielu niedogodnościom. Musztrowanie tej flotylli Lagunów poruczono dzielnemu oficerowi od marynarki Milosich, a pierwsze próby w tej mierze odbyły się już wczoraj w przytomności marszałka Radetzkiego, który Wenecyę zaszczycił odwiedzinami swemi, z kąd jednakże dziś rano już powrócił do Werony. Wiceadmirał odjeżdża jutro do Wiednia w towarzystwie referenta wojskowego, majora Wüllerstorf. Z jak najszczerzszymi życzeniami błogosławieństwa wyprawiono tych obu zastępców marynarki, którzy znają i czują dokładnie wszystkie jej potrzeby i należyce je też przedstawić potrafią. Zapewne będą oni przedewszystkiem mieć na względzie przyzwoloną budowę nowych okrętów wojennych zastosowanych do konstrukcyi fregat tak zwanych „Propeller“, za których przydatnością szczególną do służby wojennej wszyscy znawcy głosują. Przy tak szczupłej sile morskiej, jaką Austria posiada, powinno się najwięcej dbać o to, aby każda część jej była jak najdoskonalszą, i aby budowa okrętów naszych nie mijąca się nigdy z postępem i ulepszeniami zaprowadzanemi u innych narodów. — Kapitan fregaty, Fautz odplłynął 6. b. m. do Neapolu, aby zabrać ztamtąd działa austryackie, które w czasie rozruchów w roku 1848 przez insurgentów tam zawiezione zostały. Po powrocie swoim obejmie kapitan Fautz komendę jednego z tych okrętów, które przeznaczono do ekspedycyi zaatlantyckiej. (Ll.)

(Kurs wiedeński z 15. marca 1850.)

Obligacye długi pańs. 5% — 93⁵/₈; 4¹/₂% — 82⁷/₁₆; 4% — 72¹/₂; 2¹/₂% — 49. Akcye bank. 1080. Losy z 1834 r. 163; z 1839 r. 107. Akcye kolei półn. 107¹/₂.

Hiszpania.

(Generał Serrano. — Ambasada w Wiedniu. — Urządzenia w wyższej administracyi.)

Madryt, 5. marca. Pewną jest rzeczą, że generał Serrano mianowany został przed dwoma dniami kapitanem Madrytu, lecz dziś równie pewną jest rzeczą, że ta nominacya nie przyjdzie do skutku. Królowa oświadczyła przedwczoraj jak najkategoryczniej generałowi Narvaez, iż nie potwierdzi propozycyi ministra wojny na korzyść generała Serrano, a wszelkie przedstawienia, aby cofnęła swoje postanowienie, były bezskuteczne.

Z tego to powodu mówiono o zmianie ministerstwa, czego jednak nikt niewierzył; atoli modyfikacya w gabinecie łatwo może nastąpić.

Generał Schelly będący już na wyjeździe do Andaluzyi, dokąd się miał udać jako naczelny dowódzca, otrzymał rozkaz wstrzymać się z tą podróżą.

Zaczynają już krążyć domysły co do osoby, której rząd powierzy ambasadę w Wiedniu. Z początku zdawało się, że dla ułatwienia kombinacyi ministeryalnej ta posada ambasadora nadana będzie panu Roca do Rogares, ministrowi marynarki; teraz jednak zdaje się, iż ta posada przeznaczona jest panu Zarco del Vall jeneralnemu dyrektorowi inżynierów, który już raz w misyi nadzwyczajnej był w Wiedniu. W takim razie generał Figueras, minister wojny objąłby dyrekcję inżynierów, a generał Cordova ministerstwo wojny.

Jutro zaczną się we wszystkich kościołach Hiszpanii nabożeństwa za królowę.

Gazeta madrycka zawiera dekret królewski uwalniający pana Rio Rosas od urzędu radcy królewskiego.

Od czasu odroczenia Kortezy oddaje się rząd wyłącznie urzędzeniu wyższej administracyi.

Ustawa rachunkowa potwierdzona przez Kortezy reguluje tok i porządek, według którego postępować ma cała administracya finansów królestwa szczególnie co do długu publicznego.

Jednym z najważniejszych urzędzeń jest wykonanie dekretu z dnia 22. lutego kontrasygnowanego przez pana Bravo-Murillo, ministra finansów, nakazującego likwidacyę jeneralną wszystkich długów skarbu, poczynwszy od 1. maja 1828 aż do końca roku 1849. W r. 1828 pod ministerstwem Ballasteros zrobiono ostatnią likwidacyę, która obejmuje epoki poprzedzające.

Niema jeszcze wzmianki o długu zagranicznym, lecz widać, iż

rząd postępuje naprzód w miarę jak postępować może drogą sprawiedliwego umarzania, biorąc na się tylko takie zobowiązanie, które może dopełnić.

Inny dekret mianuje komisję złożoną z osób znakomitych wszystkich stronnictw, z dyrektora banku, z rozmaitych senatorów i deputowanych dla rozpoznania po kolei wszystkich podatków monarchyi, a potem przedłożyć Korteżom modyfikacje i ulepszenia równie korzystne dla skarbu jak i dla kontrybujących. (Ind.)

Francya.

(Rezultat wyborów w Paryżu.)

Paryż, 12. marca. Wybory paryskie już są wiadome. Wprawdzie rezultat urzędowy operacji w Paryżu będzie dopiero jutro ogłoszony, lecz prawie wszystkie głosy przejrano już dziś wieczór a rezultaty, które poniżej umieszczamy, można uważać za stanowcze o tyle, o ile głosy, które jeszcze nie są znane nie zmienia zapewne rangi, jaką zajmują kandydaci na dwóch podanych listach. Lista czerwona przejdzie zapewne w całości.

Udział wyborców w głosowaniu, lubo liczba głosujących nie była w istocie tak znaczną jak utrzymywano ($\frac{1}{20}$ wyborców zapisanych) był wszakże dość wielki z jednej i z drugiej strony. Liczba głosujących przewyższyła o wiele wybory cząstkowe w lipcu r. z. i wyrównała liczbie wyborców powszechnych w r. 1849, pomimo, iż od owego czasu bardzo znacznie zredukowano liczbę zapisanych wyborców przez rewizję list wyborczych. Przy porządkowaniu głosów wydarzały się dziś częstokroć niespodziane zmiany. Do obydwóch list spisywano głosy w równej proporcji, wnet brała górę unia elektoralna, to znowu lista demokratyczna. Cały dzień zeszły śród tej wątpliwości i wszystkie dzienniki wieczorne podają jako ostatni znany rezultat bardzo małą przewagę na korzyść listy demokratycznej. — Lecz odebraliśmy z kądinnad liczne wiadomości, z których doszliśmy do rezultatu o wiele pewniejszego. Wynika z niego niestety, że lista socjalistów odniosła zwycięstwo. Ostatni kandydat tej listy otrzymał przeszło 7000 głosów więcej, niż kandydat listy unii elektoralnej mający najwięcej głosów. Ogłaszamy ten rezultat po najstaranniejszym rozpoznaniu i podajemy go jako niemal pewny. Kilka sekcji z przedmieść, których głosy dotychczas jeszcze nie są znane, niezmiennie zapewne stanu rzeczy. (Indep.)

(Ostateczny rezultat wyborów paryskich.)

Paryż, 12. marca. Łatwo pojąć, iż cały Paryż dziś zajęty był wyłącznie wyborami. O niczem in ztem ani myślano. Zgromadzenie dyskutowało nad dalszemi artykułami projektu ustawy naukowej śród powszechnego roztrągnięcia. Znaczną liczbę artykułów przyjęto prawie bez dyskusji.

Ostateczny rezultat wyborów paryskich podany w dzienniku „Independance Belge“ jest następujący:

PP.: Carnot	136,422	głosów	—	PP.: Foy	122,994
Vidal	132,050	„	—	Bonjean	122,361
De Flotte	130,615	„	—	Lahitte	122,086

Niewiadome są jeszcze głosy jednej sekcji w samym Paryżu i kilku sekcji na przedmieściach obejmujących w ogóle 12 do 15 tysięcy głosów. Rezultaty tych sekcji mogą zmniejszyć podaną przez nas różnicę jednak spodziewać się niemożna, aby zmieniły rezultat ostateczny. (Indep.)

(Wiadomości od armii francuskiej we Włoszech.)

Dziennik „Toulonnais“ donosi: Paropływ „Dauphin“ odbiwszy 1go marca od Civitavecchia zawinął 3go wieczór do naszej zatoki, przywożąc korespondencje od włoskiej armii i 80 wojskowych pasażerów. Według przywiezionych przezeń wiadomości, rozehodziły się po Rzymie wieści, jakoby w niedługim czasie miała tam nadsiągnąć jedna dywizja austriacka. Niewiadomo jednak, czyli Austriacy mają w mieście tem złuzować Francuzów, lub czyli też oba mocarstwa będą utrzymywać tam swoje załogi. (Lloyd.)

— Dnia 3. marca pojawiła się przed La Valettena Malcie powracająca z Vurla flota francuska, składająca się z pięciu liniowych okrętów, jednego okrętu ładunkowego, dwóch fregat parowych, i jednej korwety. Dwa paropływy zawinęły już do portu, reszta miała to uczynić w ciągu tegoż samego dnia. (Lloyd.)

(Kurs giełdy paryskiej z 11. marca.)

Renty 5% — 93.90; 3% — 58.20. Giełda mało ożywiona.

Włochy.

(Obrady w turyńskiej izbie deputowanych.)

Turyń, 6. marca. Izba deputowanych zaczęła na dzisiejszem posiedzeniu dyskusję nad ważnym projektem ustawy względem prerogatywy kościelnych, o których na wczorajszym posiedzeniu odczytano sprawozdanie komisji. Wiadomo, iż ten projekt żąda zniesienia przywilejów, prerogatyw i trybunałów duchownych, subsumując duchowieństwo pod prawo ogólne i poddając księży tak jak w Belgii, jak w Francyi, pod jurysdykcję sądów świeckich. Ministerjum znalazło dla tego projektu zwolenników w członkach ostatecznej lewej strony. Pan Brofferio, równie jak p. Buoncompagni oświadczyli się za tym wnioskiem ministerjalnym. Panowie Pernigoti i Marongia wystąpili przeciw temu wnioskowi jako naruszającemu prawo kościoła.

Hrabia Balbo żądał, aby dyskusję odroczone aż po uchwaleniu budżetu, aby mieć czas do porozumienia się z dworem papieskim. Lecz izba uchwaliła, iż jutro przystąpi do dalszej dyskusji, zwłaszcza że minister sprawiedliwości oświadczył, że ta ważna zmiana w legislacji krajowej, dotyczącej się duchowieństwa, już była przedmiotem długich układów z dworem rzymskim, który na wszystko zezwolił. (Indep.)

(Nowa postać kwestyi rzymskiej.)

Rzym. Kwestya rzymska poczyną przybierać nową postać. Utrzymują jako rzecz pewną, że rząd francuski ostatecznie przystał na oświadczenie papieża, iż tylko pod tym warunkiem powróci do Rzymu, jeżeli mu tam towarzyszyć będą wojska austriackie, neapolitańskie, hiszpańskie i francuskie. Wojska ekspedycyi hiszpańskiej, które już były otrzymały rozkaz wsiąść na okręta w Terracina, odebrały z powyższego powodu rozkaz odwołujący, a Ojciec św. wrócił wnet do swojej stolicy pod zastoną korpusu wojsk czterech państw interweniujących. Te cztery korpusy mają wspólnie stanowić załogę rzymską, aż dopóki się niesformuje armia papieska rekrutowana we wszystkich państwach katolickich.

(Wiadomości z Rzymu i z Portici.)

„Die österreichische Correspondenz“ z 14. marca donosi: Dziennik „Monitor Toscano“ urzędowy organ rządu tokańskiego zawiera w swoim numerze z dnia 9. b. m. doniesienie, iż pewna nadeszła wiadomość, że w Portici zwołano dnia 5. b. m. konsystorz, na którym powrót Ojca św. do Rzymu oznaczono na pierwszy tydzień po Wielkiejnocy. Natychmiast rozesłano kuryerów we wszystkich kierunkach, by rozmaitym gabinetom donieść to ważne postanowienie. — Dnia 8. b. m. o pierwszej godzinie z południa przybyła księżna Berry z familią z Bononii do Florencyi. Z Rzymu donoszą z dnia 7. b. m. że najwyższa komisya rządowa uchwaliła przyjęcie warunków zawartej niedawno pożyczki papieskiej. Słychać, że część nabytych pieniędzy będzie obróconą na formowanie korpusu Hyszpanów, którzy mają zastąpić miejsce byłej gwardyi szwajcarskiej. Dzienniki neapolitańskie potwierdzają powyższe wiadomości. Oprócz tego niesłychać w Rzymie o niczem tylko o aresztacyach i wydaleniach.

(Szczegóły o rozruchach w Pistoja.)

O zaszyłych w Pistoja rozruchach podaje dziennik „Riforma“ następujące szczegóły: I tutaj przyszło do starcia między niższemi klasami ludu a żandarmeryą. Nasze miasto doznawało od dawnych czasów ciągłego spokoju, i można się śmiało domyślać, że obca i podejrzana hałastra od kilku dni tu się snująca, chciałaby wszelkimi sposobami wywołać niespokój. W niedzielę wieczór skaliczył jakiś obszarpaniec sztyletem jednego żołnierza od strzelców ochotniczych i mieszczana, bez wszelkiego powodu. Skaliczenie to było zresztą lekkie. Wczoraj wieczór aresztowano trzy osoby spierające się z żandarmeryą. Wszystkie okoliczności na to wskazują, że tą sprawą kieruje jakaś ręka ukryta, wybrawszy sobie lud nieświadomy za swoje narzędzie. Spodziewamy się — pisze dalej „Riforma“ że policya podwoi swoją gorliwość dla wytropienia tych szkodliwych podburzycieli i prawdziwej plagi społeczeństwa, i położenia im kresu. Podzielamy wszakże i tę nadzieję, iż z przyczyny kilku wartogłów nie przyjdzie cierpieć całej ludności, która pragnie wolności lecz zarazem przestrzega najściślejszego porządku, i w każdym czasie objawiła największą swą niechęć przeciw tym zepsutym, przewrotnym i nieczemnym najemnikom. Któż nie postrzega tego, że usiłują skrycie stawiać rządowi wszelkie trudności, by podobną niegodziwością niedozwolić mu uiszczenia przyobiecanych koncesyi? (Ll.)

Niemce.

(Ratyfikacya umowy Mnichowskiej.)

Frankfurt, 10. marca. „Allg. Ztg.“ donosi, że Mnichowska umowę względem konstytucyi ratyfikowali w Mnichowie na dniu 7. b. m. pełnomocnicy: król. bawarski minister v. d. Pfordten, król. wirtenberski poseł hrabia Degenfeld i król. saski agent v. Carlowitz, w formie konk uzynnego protokołu, w którym wyraźnie zastrzeżono, że zawarty tamże projekt dotyczący się rewizyi konstytucyi niemieckiej ma być przesłany niezwłocznie rządowi c. k. austriackiemu i pruskiemu w sposób wspólnie umówiony, (t. j. za pośrednictwem wspólnie uchwalonej noty zbiorowej.) (D. R.)

(Ratyfikacya umowy Mnichowskiej ze Strony Bawaryi i Wirtembergu.)

Sztutgarda, 9. marca. Urzędowy nasz dziennik „Staats Anzeiger“ z dnia dzisiejszego donosi, że nastąpiła ratyfikacya zawartej na dniu 27. lutego umowy Mnichowskiej ze strony Bawaryi i Wirtembergu, a mianowicie od Wirtembergu po skutecznieniu obrad w plenarnej radzie tajnej na dniu 5. b. m. Saksonia nie przesłała jeszcze ratyfikacyi, lecz spodziewają się jej z pewnością; państwo Hanower uchyliło się już wprzódy całkiem niespodziewanie, obstając przy konstytucyi związkowej mającej otrzymać rewizyą; nie tracą jednak nadziei, że i to królestwo przystąpi do umowy Mnichowskiej w skutek poselstwa hanowerskiego ministra hrabi Bennigsen wyslanego do Wiednia. (D. R.)

(Rozprawy w pierwszej izbie.)

Drezdno. W izbie pierwszej saksońskiej przypadło z porządku dziennego sprawozdanie wydziału względem królew. dekretu, a mianowicie dotyczące się wniosku względem udzielenia amnestyi dla obwinionych z miesiąca maja. Dekretem tym zawiadomiono izbę, że król postanowił przebaczyć winę nie tylko szczególnym oskarżonym z miesiąca maja lecz także całym ich klasom naprzód oznaczonym, bez poprzedniczej nawet prośby w tej mierze ze strony interesowanych; wszelakoż nie może się żadną miarą przychylić do nadania amnestyi wyłączającej wszelkie w tej sprawie śledztwo. Izba przyjęła 26 głosami przeciw 16 następujący wniosek: „Izba wniesie do protokołu ubolewanie swoje z tej przyczyny, że przyjęty od zastępstwa narodowego znaczną większością wniosek usprawiedliwiony tak z politycznych jako i moralnych względów, a mianowicie dotyczący się udzielenia amnestyi dla skompromitowanych w majomych rozruchach osób — nie doznał od rządu uwzględnienia.“ (Ll.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 12. marca.)

Met. Austr. 5% — 81 $\frac{1}{8}$; 4 $\frac{1}{2}$ pct. 71 $\frac{1}{2}$. Akcy bank. 1129.
Sard. 32 $\frac{1}{4}$. Hyszp. 3% — 29. Polskie 500 — 80.

Prusy.

(Akt dodatkowy do projektu konstytucji niem. uchwalony przez radę administracyjną, który ma być przedłożony na sejmie w Erfurcie.)

Berlin, 12. marca. Udzielono ztąd niektórym dziennikom zagranicznym jak również i Gazecie Szlązkiej uchwalony od rady administracyjnej na posiedzeniu z 26go lutego akt dodatkowy, który ma być w Erfurcie przedłożony. Osnowa jego następująca:

„Akt dodatkowy

do projektu konstytucji niemieckiego państwa.

Jak długo wszystkie państwa do związku niemieckiego należące nie przystąpią z własnej woli do przyszłej konstytucji związku niemieckiego, potąd utrzymywane się mają w prawomocności następujące postanowienia:

Art. 1) Ogół tych państw, które do konstytucji związkowej przystąpią, tworzy związkowe państwo niemieckie pod nazwą: „Unia Niemiecka.“

Izba ludowa i izba państwa przybiera nazwę: „Parlament unii Niemieckiej.“

Według tego więc ułożone być mają wszystkie stosunki w piśmach urzędowych co do wyrażenia.

Art. 2. Stosunek unii do państw niemieckich do niej nieprzystępujących urządzony będzie za bliższem obopólnem porozumieniem się.

Art. 3) Unia niemiecka jako ogół polityczny wykonuje w związku niemieckim wszystkie te prawa i obowiązki, które przypadały pierwiej tyczącym się rządów szczególnym.

Art. 4) Przysługujące władzy związkowej internacjonalne zastępstwo całego państwa związkowego (§. 6. i 7. konstytucji niemieckiej) wykonywane będzie również w obec tych państw niemieckich, które do unii nie należą.

Art. 5) Przysługujące władzy związkowej prawo stanowienia o wojnie i pokoju (§. 10. konst. niem.) nie może rozciągać się do państw nienależących do unii; przeciwnie mają być zastosowane do tych państw wyrzeczone co do pokoju postanowienia prawodawstwa związkowego z roku 1815.

Siła zbrojna unii urządzona będzie w sposób zastosowany do urzędzeń wojennych związku niemieckiego.

Art. 6) Kollegium książęce składa się z następujących głosów:

1) Prusy,

2) Saksonia, Saksen-Wajmar, Saksen-Mejningen-Hildburghausen, Saksen-Koburg-Gotha, Saksen-Altenburg, Anhalt-Dessau, Anhalt-Bernburg, Anhalt-Köthen, Schwarzburg-Sondershausen, Schwarzburg-Rudolfstadt, Reuss linii starszej, Reuss l. m.

3) Hanower, Brunświk, Meklenburg - Schwerin, Meklenburg-Strelitz, Oldenburg, Lübeck, Bremen, Hamburg.

4) Baden.

5) Hesy elektoralne, wielkie księstwo Heskie, Nassau, Waldeck, Schaumburg-Lippe, Lippe-Detmold.

Nowo wstępujące państwa umieszczone będą w rządzie w §. 67. konstytucji niem. oznaczonym.

Art. 7. Według terażniejszej objętości państwa związkowego postanawia się następujący podział liczebny członków izby państwa:

Prusy otrzymują 40 głosów, Saksonia 12, Hanower 12, Baden 10, Hesy elektoralne 7, wielkie księstwo Heskie 7, Meklenburg-Schwerin 4, Nassau 4, Brunświk 2, Oldenburg 2, Saksen-Wajmar 2, Saksen-Mejningen Hildburghausen 1 głos, Saksen-Koburg Gotha 1, Saksen-Altenburg 1, Meklenburg-Strelitz 1, Anhalt-Dessau 1, Anhalt-Bernburg 1, Anhalt-Köthen 1, Schwarzburg-Sondershausen 1, Schwarzburg-Rudolfstadt 1, Waldek 1, Reuss s. l. 1, Reuss m. l. 1, Schaumburg-Lippe 1, Lippe-Detmold 1, Lubeka 1, Bremen 1, Hamburg 2 głosy, = 120 głosów.

Nowo wstępujące państwa wysełają taką liczbę członków do izby państwa, jaka jest dla nich oznaczona w §. 85. konstytucji państwa związkowego.

Art. 8. Członkowie unii, a mianowicie państwa, które odrębnie od unii zostają w związkach cłowej umowy lub zawarciem ugód handlowych przyjęły internacjonalne zobowiązania, nie mogą być odrywane od dopełnienia podobnych zobowiązań. Tyczące się przeto postanowienia zawarte w rozdziale II. Art. 7. konstytucji niemieckiej tak długo co do tych państw zostaną w zawieszeniu, dopokąd termin pomienionych umów nie upłynie.

Art. 9. Ograniczenia powyższego paragrafu zastosowane mają być także do rozdziału II. Art. 9. konstytucji niemieckiej tak dalece, jak tylko zachodzić mogą utrudniające umowy względem mennictwa, papierowych pieniędzy, miary i wagi.

Art. 10. Przystąpienie szczególnego państwa niemieckiego do unii nie może być uważane za zmianę konstytucji, lecz następuje w moc uchwały władzy związkowej. Wydział unii może aż do dalszego potwierdzenia tej władzy przyjąć tymczasowo do związku pojedyncze państwa.

Powyższe artykuły stanowią na czas oznaczony na wstępie część dopełniająca konstytucji, i pozostają w równej jak sama konstytucja prawomocności. (D.R.)

(Wiadomości bieżące.)

Berlin, 13go marca. Gazeta szlązka umieściwszy niedawno temu projekt p. Pfordten, podaje dzisiaj do publicznej wiadomości najprzód akt dodatkowy do projektu konstytucji niemieckiej.

Zjednoczony sejm w Dessau przyjął w zmienionym układzie za-

kwestyonowane potąd od rządu paragrafy projektu do prawa względem odpowiedzialności ministrów.

Pruski generał v. Rauch wyprawiony z misją do Szlezwik-Holsztynu powrócił nazad do Kiel. Nie sprawdza się przeto wieść, jakoby miał przedsięwziąć podróż do Kopenhagi.

Poprzednie umowy tyczące się stosunków handlowych i cłowych odbywają się nieprzerwanie między pruskim delegowanym panem Delbrück a austriackim ministerjum.

W kantonie berneńskim ożywają się coraz bardziej agitacye z powodu wyborów mających dopiero w maju nastąpić. A że od radykalnego lub konserwatywnego usposobienia tego największego w Szwajcaryi kantonu głównie zawisła polityka rady związkowej, przeto rezultat wyborów berneńskich wielkie ma dla całej Szwajcaryi znaczenie.

Francuskie zgromadzenie narodowe przyjęło po trzecim odczytaniu jednę część ustawy względem publicznego udzielania nauk.

Rząd hiszpański zawarł pożyczkę 30 milionów realów dla ufortyfikowania wyspy Cuba. (D. R.)

(Reskrypt ministeryalny względem zbiegów z Królestwa polskiego.)

Z nad granicy szlązko-pruskiej, 10. marca. Pruskie ministeryum państwa wydało surowe lecz okolicznościami usprawiedliwione rozporządzenie, że względem ukarania zbiegów polskich jest jedynie obowiązujący rozkaz gabinetu z dnia 28. lutego 1845 roku, który wyraźnie postanawia, że nienaturalizowani zbiegi, którzy na mocy §. 1. ustawy względem ukarania włóczęgów, żebraków i próżniaków karani byli, mają być wydalenii z kraju. Wydalenie za granicę rosyjską mogłoby wtenczas tylko podlegać trudnościom, jeżeliby tamtejszy rząd, w skutek dziesięcioletniej nieobecności tyczącego indywiduum według artykułu 23. konwencji z dnia 20/8. maja 1844, był upoważnionym do sprzeciwiania się temu wydaleniu. Co się zresztą tyczy przyjęcia polskich zbiegów do liczby poddanych pruskich, reskrypt ministeryalny wyraża się w ten sposób, że podobne indywidua dopiero po dokładnem przekonaniu się o ich moralnem postępowaniu tak przed jako i po przejściu za granicę mogą być naturalizowane. (D. R.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 14. marca.)

Dobrowolna pożyczka 106 $\frac{1}{2}$. Oblig. długa państ. 87 $\frac{7}{8}$ L. Akcy bank 95 $\frac{3}{4}$ Polskie listy zast. 95 $\frac{1}{2}$. Pols. 500 — 80; 300 — 121 $\frac{1}{2}$ Frydrychsдоры 13 $\frac{3}{12}$. Inne złoto za 5 tal. 12 $\frac{3}{8}$. Austriackie banknoty 88 $\frac{3}{4}$.

Dania.

(Oświadczenie księcia Gorczakoff w obec komisji związkowej.)

Kopenhaga, 6. marca. Przedwczoraj przybył tu kurjer rosyjski z depezsami dla tutejszego ros. poselstwa. Otrzymało tu wiadomość, że zawierzycielniony obecnie od gabinetu rosyjskiego przy centralnej komisji związkowej w Frankfurcie poseł, książę Gorczakow, oświadczył komisji związkowej z polecenia swego monarchy, iż dalsze pozostanie jego w charakterze posła nastąpić może pod tym wyraźnym warunkiem, jeżeli komisya związkowa przyjmie urzędownie pana Bülow jako posła J. M. króla duńskiego i księcia Holsztynu i Lauenburgu, tudzież jeżeli uzna zawarty na dniu 10go lipca r. z. między Prusami a Danią rozejm, i punktualne a ścisłe wykonanie jego spowoduje. Niewiadomo wprawdzie, zkąd ta wiadomość właściwie nadeszła, czyli wprost od pana Bülow z Frankfurtu lub też ją przywiózł pomieniony kurjer rosyjski; to jednak pewna, że o jej prawdziwości niepowątpiewają bynajmniej tutejsi politycy lepiej ze stanem rzeczy tej obeznani. (D. R.)

Grecya.

(Ustęp z noty angielskiego konzula p. Wyse do greckiego ministra spraw zagranicznych pana Londos.)

Z szczególnie ważnej noty tyczącej się nieporozumienia między Anglią a Grecją, którą angielski konzul p. Wyse pod dniem 9. lutego r. b. przesłał do greckiego ministra spraw zagranicznych pana Londos, przytaczamy następujący ustęp: „Z noty pana Glarakis z d. 17. listopada okazuje się, iż rząd grecki wychodząc z przekonania, że główne postanowienia tyczące się praw terytoryalnych państwa jońskiego zawarte są w traktacie pokoju zawartym między Austrią i Francją w Campo Formio w r. 1797 równie jak w traktatach z r. 1699 i 1778 zawartych w Karłowicach i Passarowicach między portą otomańską a Wenecją — chce utrzymywać, że państwo wysp jońskich tylko do owych wysp ma prawo, które przed rokiem 1683, jako epoką przed którą się zaczęła wojna skończona pokojem Karłowickim, należały do Wenecyi. Nizej podpisany widział się spowodowanym odpowiedzieć panu Londos, że prawo, którego tytułem wyspy Sapienza i Cervi równie jak i wszystkie inne od siedmiu wysp głównych zawisłe wyspy do całości państwa należą, niezasadza się na traktatach z Campo-Formio, Karłowic i Passarowic, lecz jedynie na traktacie paryskim dnia 5go listopada zawartym między Anglią, Austrią, Prusami i Rosją, iż jedynym dalszym traktatem, który Anglia uznać może o ile on zawiera opisanie państwa wysp jońskich, jest traktat zawarty w r. 1800 między Rosją a Turcją w którym się następujące opisanie wysp znajduje: Wyspy Corfu, Zenta, Cefalonia, St. Mauro, Ithaka, Pado, Cerigo i wszystkie wyspy większe i mniejsze, zamieszkałe i niezamieszkałe znajdujące się naprzeciw wybrzeżom, zostały oderwane od byłej republiki weneckiej i właśnie zdobyte.“

Na mocy pomienionego traktatu z r. 1800 i pod specjalną gwarancją Rosyi zorganizowano republikę wysp jońskich, ustalono jej konstytucyę, a roku 1804 zajęto się najwyższe ciało prawodawcze tej republiki postanowieniem, do których z pomiędzy wielkich wysp

przyłączone być mają wyspy mniejsze wyszczególnione w traktacie z roku 1800. W skutek tego oświadczyło ciało prawodawcze państwa joińskiego aktem z dnia 22. stycznia 1804:

1) Że małe wyspy Strivoli, Marottonissi, Peluso, Prentaroco, Pzoduro, Sapienza, Porto-Selinari, Venetica i wszystkie na morzu aż do Cap Gallo porozrzucane wyspy prawnie i politycznie mają należeć do głównej wyspy Zante. 2) Że małe zamieszkałe i niezamieszkałe wyspy Cerigoto, Poro, Paretto, Dragoneza, Ceroi i wszystkie od Cap St. Angelo aż do Coron znajdujące się wyspy w ten sam sposób mają być przyłączone do głównej wyspy Cerigo. Gdy Anglia na mocy traktatu z roku 1815 nabyła prawa najwyższego protektoratu państwa joińskiego, znalazła wyspy Sapienza i Cervi formalnym i publicznym aktem joińskiej republiki już przyłączone do Zante i Cephalonii, widzi się przeto być zobowiązana utrzymać posiadłości terytoryalne wysp joińskich nienaruszone i w tym samym stanie, w jakim je zastała, biorąc na siebie ich protegowanie na mocy traktatu z r. 1815.⁴

(Kor. lit.)

Królestwo Polskie.

(Ogłoszenie ze strony dyrekcji głównej Towarzystwa kredytowego ziemskiego.)

Warszawa, 14. marca. Dyrekcya główna Towarzystwa kredytowego Ziemskiego podaje do wiadomości powszechnej, że w dniu 20. marca r. b. o godzinie 11. zrana, na dziedzińcu Domu Władz Towarzystwa kredytowego Ziemskiego przy ulicy Podwale Nr. 500 lit. A., dopełnionem będzie w obec członków Dyrekcji głównej, oraz Delegowanych od komitetu towarzystwa kredytowego Ziemskiego i właścicieli listów zastawnych, spalenie wykupionych, zamienionych i na wystąpienie złożonych w drugim półroczu 1849 r. Listów zastawnych; wartości nominalnej złp. 5,106,900 wraz z należącymi do nich kuponami, w sumie złp. 4,638,688 z ubiegłych półroczy przez zrealizowanie z obiegu wycofanych.

Tajny radzca prezes Łęski. Za pisarza, Brzozowski.
(Gaz. Warsz.)

Wiadomo iż mianowicie w Polsce powstały pierwsze banki hypoteczne czyli kredytowe, jakie obecnie zaprowadzone są w całej monarchii pruskiej. Pierwsze emisje listów zastawnych prawie już zupełnie są umorzone i wkrótce trzeba będzie wydać nowe bony hypoteczne. Korespondencya z Warszawy umieszczona w gazecie Wrocławskiej donosi, iż między rozmaitemi projektami przedłożonemi do sankcyi Cesarza, następujący projekt ma najwięcej szansy być przyjętym:

„Dobra, przeznaczone na hypotekę będą na nowo oszacowane i wydane będą pożyczki w listach zastawnych aż do połowy wartości dóbr. Wszakże listy zastawne niebędą puszczone w obieg lecz deponowane będą w banku warszawskim, który za nie wypłaci banknoty lub asygnaty mające kurs legalny. Spłacane sumy obrócone będą na umorzenie listów zastawnych i na wykupywanie banknotów, które będą zniszczone. Tym sposobem zniewoli się kapitalistów do obrócenia funduszów swoich na przedsiębiorstwa przemysłowe spodziewając się potem pomyślnego rezultatu dla kraju.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w Dzikowie i Kaluszu.)

Dzików, 17. marca. Na naszych targach od 15. do ostatniego lutego sprzedawano w przecięciu korzec pszenicy po 13r.45k.; żyta 10r.; jęczmienia 9r.35k.; owsa 7r.30k.; ziemniaków 3r. Cetnar

Miesiąc luty roku 1850 gorszący zabawą i balami, nie tak to bardzo raził kupca, rzemieślnika i chudopacholka szukającego pracy i godziwego zarobku. Mamy statystyczne data z roku zeszłego i bieżącego, ile w miesiącu lutym było we Lwowie wtedy zarobkowości a ile dzisiaj, ile ezeladzi u majstrów, ilu służebnych po warsztatach, sklepach, domach prywatnych, ile popowstawało zakładów roboczych niewieścich i mężkich, i jak przeciwnie do zachwalonej sentymentalności, dziś blisko pół tysiąca tułających się w zeszłym roku lub zebrzących litości, znajduje acz skromne ale stałe utrzymanie. — Zkąd ta odmiana? — Czy ludzie lepsi, czy pomyślniejsze uroki, wchodzić nie zamysłamy, to tylko wiemy z doświadczenia po sobie a z fizyonomii serca ludzkiego, że większym egoistą jest Płacz i Skarga, niżli Śmiech i Wesołość, i że z pierwszych żywiół społeczeństwa jest: Zbliżenie się wzajemne klas ludu ku sobie, bo wpływa ubocznie na przemysł i obroty towarzyskich stosunków. W jaki zaś sposób zbliżenia owe uskutecznić się powinny, doradzać nam się nie godzi, bo mistrzyć uczucia ludzkie byłoby zarozumiałością; a czyli były serdeczne, lub tylko pozorem ludziły, nawet mimo wiedzy odstawiać nie chcemy, bo okrucieństwem byłoby zazdrościć trochę wesela duszy łaknącej stowarzyszenia; ale wolno nam obliczać, a w stosowną porę istotnie obliczymy, jaki wpływ wywierały na spożytkowanie rąk i sił roboczych, ile się przyczyniły do polepszenia bytu tym, którzy wedle obyczaju jeszcze nieskażonego, pragną pracą i wytrwałością dorabiać się jakowegoś stanu w społeczeństwie. Owoż

siana kosztował 2r. Sąg drzewa twardego 12r.30k.; miękkiego 10r. Funt mięsa wołowego 10k. i garniec okowity 2r.40k. w. w.

Kalusz, 5. marca. W drugiej połowie lutego istniały na naszych targach następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów targowych: korzec pszenicy 15r.; żyta 11r.; jęczmienia 10r.; owsa 4r.30k.; hreczki 8r.; kukurudzy 10r.; kartofli 5r. Cetnar siana sprzedawano po 2r.30k.; sąg drzewa twardego 25r.; miękkiego 20r. Funt mięsa wołowego 8³/₄k. i garniec okowity 3r.20k. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 20. marca.

W monecie konwencyjnej.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	22	5	25
Dukat cesarski	5	25	5	27
Półimperyal zł. rosyjski	9	23	9	25
Rubel śr. rosyjski	1	47	1	48 ¹ / ₂
Talar pruski	1	34	1	35
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	20	1	21
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	99	58	100	5
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	100	—	100	15 ^{*)}

*) Sprostowanie. W numerze 65 gazety lwowskiej w wykazie list. zast. Tow. kredyt., zamiast 10 kr., powinno być 15 kr.

(Kurs wekslowy wiedeński z 15. marca)

Amsterdam 160 l. 2. m. Augsburg 115 p. uso. Frankfurt 115 l. 3. m. Genua 134 p. 2. m. Hamburg 169 l. 3. m. Liworno 114 p. 2. m. Londyn 11.30 p. 3. m. Medyolan 104 p. 2. m. Paryż 136¹/₂ l. 2. m. Agio duk. ces. 21¹/₂. Napol. 9.21. Szufrynów 16.5. Agio srebra 15.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 19. marca. Hr. Stadnicki Bronisław, z Ustyanowa. — Niezabitowski Silwery, z Żółkwi. — Szeptycki Marcin, z Sarnek. — Małachowski Felix z Porub — Wyczatkowski Piotr, z Glinny.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 19. marca. Brześcieński Henryk, do Gródka. — Przedzrymirski Mikołaj, do Przemyśla. — Chwalibóg Jan, do Lipowic. — Winnicki Hyppolit, do Hnilicy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 19. marca:

Pora	Barometr wmiernie wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	27 ^{''} 9 ^{'''} 10 ^{''''}	— 9	— 2,5°	połud. zachod.	pochm. ☉
2god.zr.	27 9 0	— 2,5	— 9°	zachodni	" "
10 g. w.	27 8 10	— 5,6°		cichy	jasno

Dnia 20. marca o 6. godz. zrana Ter. pokaz. — 5°.

TEATR.

Dziś: komedyo-opera polska: „**Wiśliczanki.**“

Jutro: Na dochód JPny Ney opera niemiecka „**Linda von Chammounix**“

W Piątek Komedyja polska: „**Chłopska Arystokracja**“ i **Szpada mego Ojca.**

uczynimy to liczbami, nasuwając data stosowne świadomym rzeczy ku rozpoznaniu, a zaczniemy na dzisiaj od spisu rzeczy zbytkowych z zagranicy sprowadzonych — główniejszego grzechu społeczeństwa ludzkiego, które zamiast makiem i bobem, dziś cytryną i pomarańczą gościa uracza. Otóż właśnie pomarańczy w miesiącu lutym r. 1849 ani jednej nie wprowadzono, podczas gdy bieżącego roku 1850 oclono: 22 cetnarów; a cytryn w miejsce 24 cet. przeszłorocznych, zapisano w księgach 57 cetnarów. W dalszych rubrykach mianowicie: Fig — Migdałów — Rodzinków, wyczytaliśmy z roku 1850 liczby: 54—56—227 cet.; przeciwnie do zapisów z r. 1849: 6—25—92 cet. Pieprzu i Sledzi opłacono na komorze wtedy cetnarów: 24—57; w tym zaś roku: 45—135 cet. Kawy i Cukru weszło za opłatą: 168—18 cet. przeszłego roku, a dziś komora obliczała import: 275—160 cetnarów. Na domiar dodamy Wina 50 cet. w roku zeszłym, a 271 cet. w bieżącym. Czyli ogółem konsumpcyjnych rzeczy zbytkowych oclono na komorze Lwowskiej w lutym 1849 r. 464 cet. a w lutym roku bieżącego: 1302 cetnarów; to jest: trzykroć bez mała w tym roku więcej niż w przeszłym; a luboć i trzykroć szła za tem większa opłata komory, odpowiadał natomiast trzykroć większy zarobek, trzykroć przybywało zatrudnienia, tyleż przyczyniało się i obrotu handlowego, tylekroć rąk i sił było w spożyciu; a nie obliczając dalszych wniosków wedle teorii, była i wesołość, która nigdy w proporejach naturalnych nie idzie, może sto razy większa.